

Documentarea cartografică. Tehnici și tipuri de erori.

Ștefan Constantinescu

Universitatea din București, Facultatea de Geografie

STUDIILE DE CARTOGRAFIE ISTORICĂ PROPUN RECONSTITUIREA EVOLUȚIEI SPAȚIALE A UNUI TERITORIU AVÂND CA PUNCT DE PLECARE HĂRȚI DIFERITE

COLECTARE
INDEXARE
ANALIZĂ
INTERPRETARE

ABORDĂRILE ANTERIOARE VIZAU DOAR O INTEGRARE GRAFICĂ

HĂRȚI LA SCĂRI DIFERITE: TRANSFORMAREA ACESTORA GENERA INVARIABIL
ERORI

TRANSPUNEREA ÎN FORMAT DIGITAL
ANALIZA PRIN TEHNICI GIS

Analiza cartografică a unui teritoriu implică o evoluție a tehnicii de lucru și a schimbării de viziune. Cuantificarea acestor schimbări este suficientă?

CELE MAI FRECVENTE ERORI DE INTERPRETARE POT FI GENERATE DE:

Elementele ce definesc harta:

Autor(i): studii, influențe cartografice

Scara, proiecție, datum, coordonare, unități de măsură

Suportul cartografic: pânză, hârtie etc.

Elementele de ordin istoric:

Contextul istoric/politic de apariție a hărții

Schimbarea administrativă a teritoriului respectiv

Sursa informației din cadrul hărții: primară sau secundară

Evoluția toponimică

Estetica hărții:

Culorile din cadrul hărții

Cartușul hărții și elementele decorative

Informația trecută ulterior pe hartă (pe spatele acesteia sau chiar pe față)

Analiza comparativă

Alegerea momentelor comparative T0, T1, T2...Tn

Evoluția așezărilor, cursurilor de apă, utilizării terenului etc.

Autor(i): studii, influențe cartografice

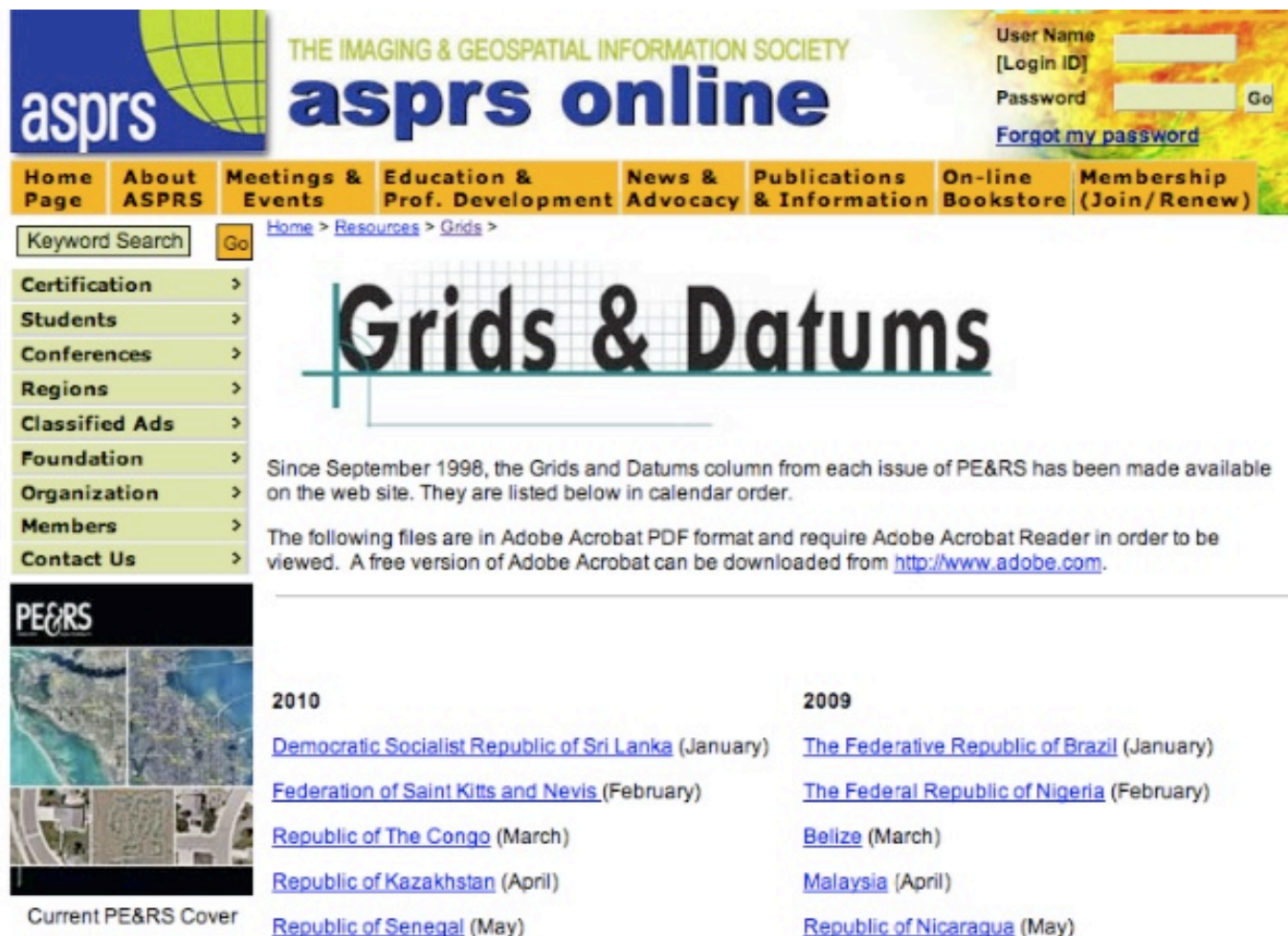
Johann David Koehler

S-a născut la Colditz în 1684 și a decedat la Gottingen în 1755. A fost profesor la Altdorf-Nurnberg (aici desfășurând și o activitate de bibliotecar), iar din 1735 a devenit primul titular al catedrei de istorie din cadrul nou înființatei universități din Gottingen. Un specialist reputat în istoria Imperiului Romano-Germanic, Koehler a fost preocupat de studiul numismaticii, fapt dovedit cu prisosință și în lucrarea de față, fiecare planșă fiind însoțită de monede specifice teritoriului respectiv. Atlasul *Descriptio orbis antiqui* (1720) reprezintă cea mai importantă lucrare cartografică a lui Koehler, operă construită cu ajutorul editorului său Christoph Weigel. Departe de fi un cartograf în adevăratul sens al cuvântului, J.D. Koehler a compilat mai degrabă lucrări preexistente, stilul hărților sale putând fi ușor recunoscut. Vom găsi reprezentări tributare viziunii ptolemeice, sau lui Ortelius, pentru a-i cita pe cei mai importanți cartografi care l-au inspirat pe german. (Historical Atlases: the First Three Hundred Years, 1570-1870 by Walter A. Goffart).

SULINA MOUTH OF THE DANUBE
SURVEYED BY R. HANSFORD, JULY, 1857.
The side of each square is equal to 500 feet.

Major Stokes (the English delegate to the ECD) describes in his autobiography that Mr. Hansford was an *accurate and trustworthy surveyor of water-ways* (Stokes, 1998). Another engineer who came with Hartley was *Mr. Mein*, but in the same autobiography, Stokes describes him as being *inefficient*. For these reasons, the name of Hansford is passed on many maps published by the ECD in the next years, while the name of Mein will never appear again. Robert Hansford is mentioned later in a report of Hartley from 1862, *as the skilful surveyor of the Commission*.

Scara, proiecție, datum, coordonare, unități de măsură

The screenshot shows the ASPRS Online website. The header includes the ASPRS logo and the text 'THE IMAGING & GEOSPATIAL INFORMATION SOCIETY asprs online'. There is a login form with fields for 'User Name [Login ID]' and 'Password', and a 'Go' button. A link for 'Forgot my password' is also present. The navigation menu includes: Home Page, About ASPRS, Meetings & Events, Education & Prof. Development, News & Advocacy, Publications & Information, On-line Bookstore, and Membership (Join/Renew). A search bar is located below the navigation menu. The main content area is titled 'Grids & Datums' and contains the following text:

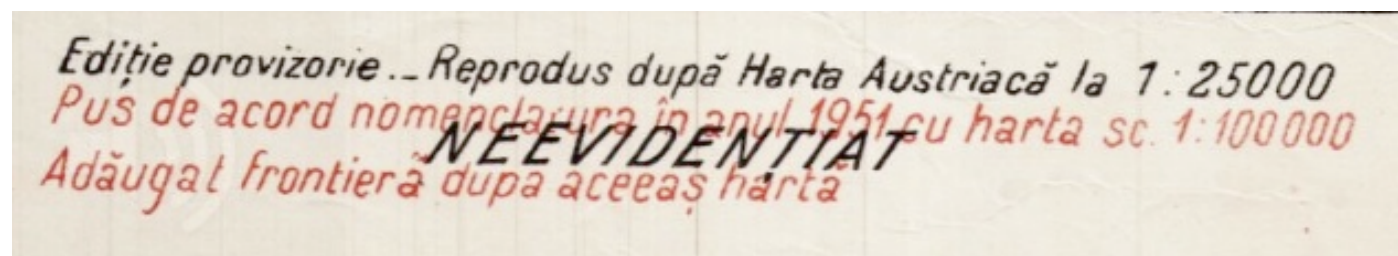
Since September 1998, the Grids and Datums column from each issue of PE&RS has been made available on the web site. They are listed below in calendar order.

The following files are in Adobe Acrobat PDF format and require Adobe Acrobat Reader in order to be viewed. A free version of Adobe Acrobat can be downloaded from <http://www.adobe.com>.

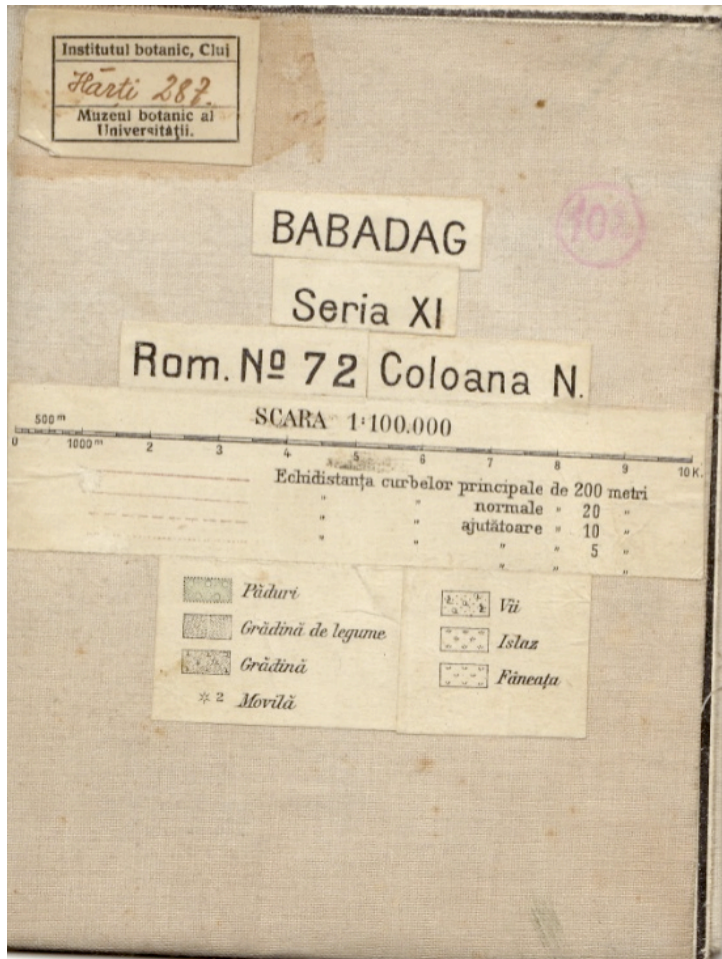
Below the text, there are two columns of links for the years 2010 and 2009:

2010	2009
Democratic Socialist Republic of Sri Lanka (January)	The Federative Republic of Brazil (January)
Federation of Saint Kitts and Nevis (February)	The Federal Republic of Nigeria (February)
Republic of The Congo (March)	Belize (March)
Republic of Kazakhstan (April)	Malaysia (April)
Republic of Senegal (May)	Republic of Nicaragua (May)

On the left side of the page, there is a sidebar with a 'Keyword Search' box and a 'Go' button. Below the search box is a list of menu items: Certification, Students, Conferences, Regions, Classified Ads, Foundation, Organization, Members, and Contact Us. At the bottom of the sidebar, there is a section for 'PE&RS' with a 'Current PE&RS Cover' image.

Suportul cartografic: pânză, hârtie etc

SEGUNDA EDIÇÃO
do
MAPPA GEOGRAPHICO
do
THEATRO DA GUERRA

Em 1854

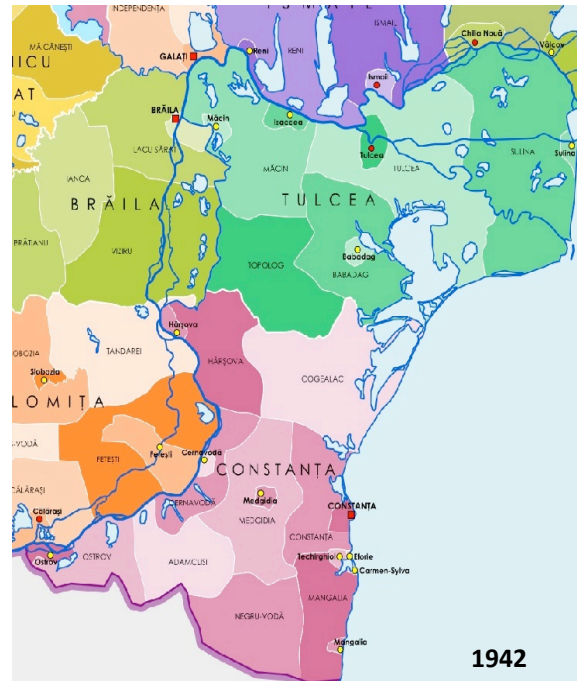
Para esclarecimento das posições mais interessantes que
são occupadas e disputadas entre a

RUSSIA e a TURQUIA

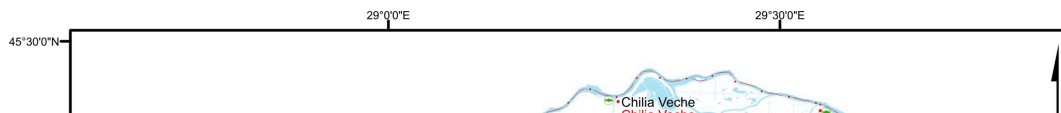
Publicado pelo Livrario Arcijas Lisboa rua Augusta N. 85

Schimbarea administrativă a teritoriului respectiv

NUME 1900	Nume 1911	Nume 1980	Observații/Sens
	Torba goală		dispărut
	Ceamurlia		dispărut Ceamur (tc.): 1. Noroios 2. zidar, sinonim cu acei care ard piatra de var (A.U.)
Aleșii			dispărut
Amudia			dispărut
Babadag	Babadag	Babadag	Baba: tată, părinte; dag: munte
Beibugeac	Beibugeac	Plopu	Bei: funcție politico+administrativă; bugeac: ținut, pășune (A.U.)
Beștepe		Beștepe	Beș: 5; tepe: deal, colină
Calica		Iazurile	Kalik (ucr.): sărac lipit (A.U.)
			Kanlı (tc.): 1. viu, însuflețit 2. Sângeros; bugeac (tc.): pășune
Canla Bugeac	Canlabugeac	Lunca	
Cara Suhat de Jos	Carasuhat de jos	Băltenii de Jos	Cara: negru; suhat: pășune (I.N.)
Cara-Suat	Carsuhatu de Sus	Băltenii de Sus	Cara: negru; suhat: pășune (I.N.)
Caraharman		Vadu	Harman: 1. Amestec 2. Aria de bătut cerealele (S1)
Caraibil	Caraibil	Colina	Cara (tc.): negru; ibik (tc.): creastă
			Karaman: om brunet, măsliniu; choi: sat; poate proveni și de la karaman-li, turci de religie ortodoxă veniți în regiunea Karamanli
Caraman-Choi	Caramanchioi	Sălcioara	
Caranasuf	Caranasuf	Istria	Cara: negru; Nasuf (tc.): nisip (C.B)
Caraorman	Caraorman	Caraorman	Cara: negru; orman: pădure
Cardon	Cardon	Cardon	Cardon (slav): pichet

Pseudonimul Reginei Elisabeta a României (1843-1916)

old names
new names
fishery
theatrical
settlement disappeared

0 3,75 7,5 15 22,5 30 km

29°0'0"E

29°30'0"E

Culorile din cadrul hărții

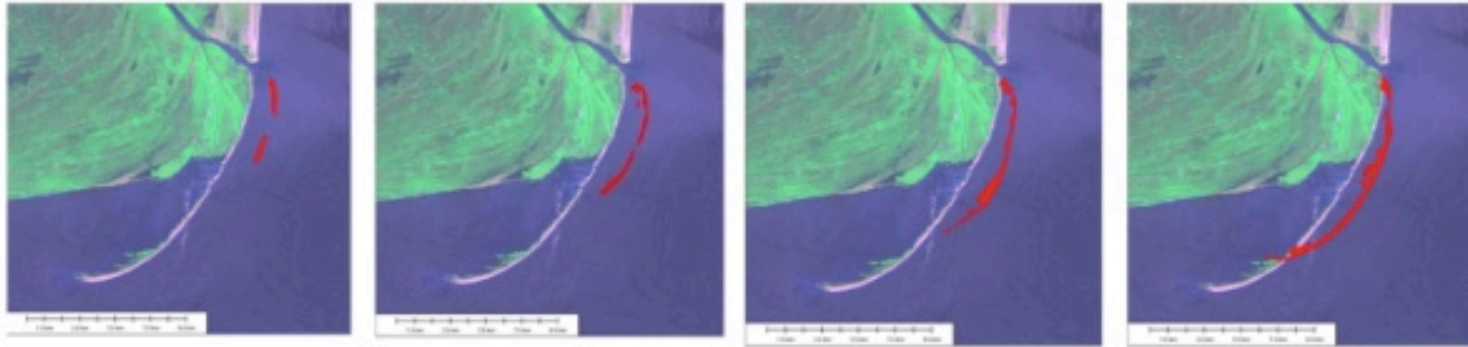

Cartușul hărții și elementele decorative

Alegerea momentelor comparative T0, T1, T2...Tn

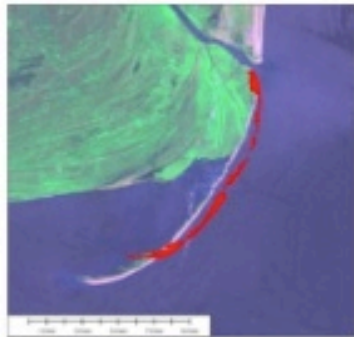

1906

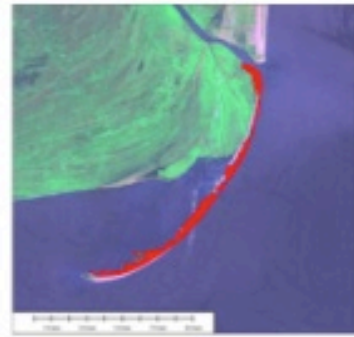
1927

1942

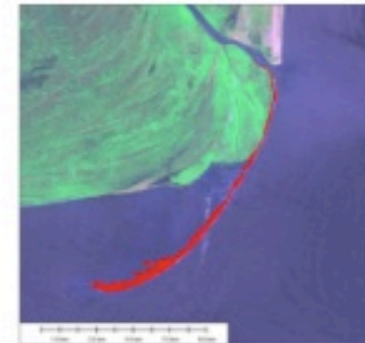
1960

1972

1989

2000

(IN)VALIDAREA INFORMAȚIEI CARTOGRAFICE

ISTORICUL CERCETĂRILOR

Studii geografice și istorice: articole, dicționare etc.

Cartofilie/fotografie: geo-taguri

Literatură

Informații obținute de la localnici

INTEGRAREA INFORMAȚIEI ÎN BAZE DE DATE GEO-SPATIALE

SOCIETATEA GEOGRAFICĂ ROMÂNĂ

PREMIUL GRIGORE G. TOCILESCU ȘI AL SOCIETĂȚII GEOGRAFICE

DIȚIONARUL
GEOGRAFIC, STATISTIC, ECONOMIC ȘI ISTORIC

AL JUDEȚULUI

CONSTANȚA

Moto :
„TOMI“

DE

GRIGORE GR. DĂNESCU

LICENȚIAT ÎN LITERE
ABSOLVENT AL ȘCOLII NORMALE SUPERIORE
PROFESOR DE GEOGRAFIE

OPUSCUL PREZENTĂ DE SOCIETATEA GEOGRAFICĂ ROMÂNĂ ÎN ȘEDINȚA ADUNĂRII GENERALE DE LA 2/14 MARTIE 1897

SUB PREȘIDENȚIA

MAJESTĂȚII SALE REGELEI CAROL I

BUCUREȘCI

TIPOGRAFIA ȘI FONDERIA DE LITERE THOMA BASILESCU

29, CALEA VICTORIEI, 29

1897

SOCIETATEA GEOGRAFICĂ ROMÂNĂ

PREMIUL MINISTERULUI ÎNȘTRUCȚIUNELI PUBLICE ȘI AL CULTELOR.

DIȚIONARUL
GEOGRAFIC, STATISTIC ȘI ISTORIC

AL JUDEȚULUI

TULCEA

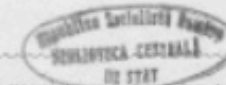
Moto :

„Dunărea și Marea.”

DE

GRIGORE GR. DĂNESCU

LICENȚIAT ÎN LITERE
ABSOLVENT AL ȘCOLII NORMALE SUPERIORE

1041

LUCRARE PREMIATĂ DE SOCIETATEA GEOGRAFICĂ ROMÂNĂ, ÎN ȘEDINȚA
ADUNĂRII GENERALE DE LA 3 MARTIE 1896

BUCUREȘCI

STABILIMENTUL GRAFIC I. V. SOCECU

59 — Strada Berzei — 59

1896

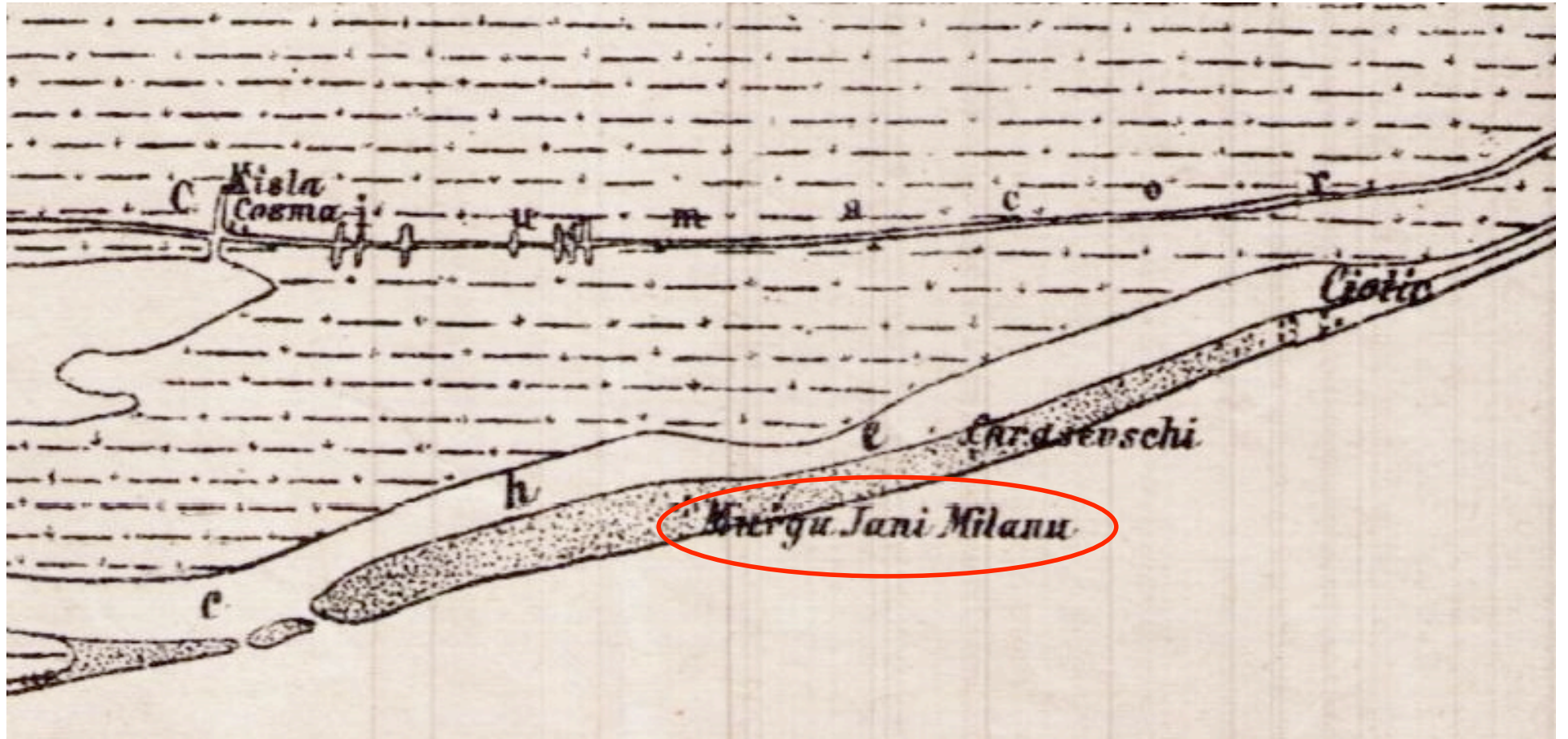
100.428

Ocupațiunile locuitorilor este pescăria, căci cu agricultura n'au ce face, neavând pământ ferm, pe care să-l lucreze, mai se ocupă și cu crescerea unui mic număr de vite prin grindurile acoperite cu iarbă.

Biserica e una ortodoxă, fondată de locuitori și ținută de Stat, cu hramul Sf. Gheorghe; sunt și 2 biserici lipovenesci de ambele secte.

Este aici, trăește și se bucură de sănătate, un oarecare Iani Melano. E cetățean al nostru. O stradă a târgului poartă numele lui. E un bătrân alb, frumos; pare liniștit și senin [...] Numele lui poate vă va aminti de o nuvelă a unui povestitor al nostru, care a scris lucruri din viața pescarilor dobrogeni [...] Ticălăsul acela e Iani Milano. Cât a exploatat el pe oameni, cum i-a apăsă și și-a bătut joc de ei numai unul Dumnezeu știe. [...] El a fost stăpânul locurilor acestora, și și-a bătut multă vreme joc de administrația noastră.

Mihail Sadoveanu, Priveliști dobrogene, 1914

Milan e un câne și jumătate, toți pescarii din Caterlez sunt în mâinile lui. [...] Milanos care are zece zăvoduri și căruia aproape tot Caterlezul îi e dator...

Victor Crășescu, Spirca, 1893

Năvodari: atestarea documentară în 1421 cu numele Caracoium (Kara Koyum: oaia neagră), devenit ulterior Carachioi (satul negru). Din 1927 denumirea este schimbată în Năvodari.

Apa din fântâni era salcie, singura cu apă dulce și apreciată de localnici era pe perisipul ce despărțea lacul Taşaul de mare. Fântâna fiind de mici dimensiuni era folosită pentru ceai (în sat fiind două ceainarii) iar pentru consum locuitorii aduceau apa în butoaie de la Mamaia

...toți încep cu ceaiul și sfârșesc cu vodca...Chiar nu poți altmintrelea: dacă nu bei înebunești.

(V. Crăescu, 1893)

Mamaia unde merge boerii la scăldat...

Mersul trenurilor la Mamaia

Cu începere de la 20 Iunie a.c se pun în circulație între stația Constanța și Băile Mamaia trenurile de persoane 01-10 al căror itinerariu este cel de mai jos:

LA DUCERE					STAȚIUNI	LA ÎNTOARCERE				
01	03	05	07	09		02	04	06	08	010
8:30	9:45	11:35	15:40	16:50	Plec. C-ța Sosire	9:40	11:28	12:40	16:45	19:20
8:35	9:50	11:40	15:45	16:55	Calatis	9:37	11:25	12:37	16:42	19:17
8:40	9:55	11:45	15:50	17:00	Aegissus	9:32	11:20	12:32	16:37	19:12
8:45	10:00	11:50	15:55	17:05	Tataia	9:27	11:15	12:27	16:32	19:07
9:00	10:15	12:03	16:10	17:20	Sosire Mamaia Plec	9:10	11:00	12:10	16:18	18:50

IDEILE GENIALE
VIN IN MINTE NUMAI CÂND BEI
VINURI NATURALE
LA
CÂRCIUMA ARDELENEASCĂ
IOAN SUCIU
 Constanța, Strada Tomis No. 5. Constanța
— RESTAURANT CA LA MAMA ACASĂ —

La Mamaia, băi de mare
La Duduia, băi de soare
La Tataia, băi de noapte
.... ..și... de toate.... ..

La Tekir-Ghiol vine lumea pentru toate boalele...

Hotelul Movilă era o *clădire monumentală cu parter și 2 etaje, coprinde 80 camere. Curățenia exemplară. Sală de teatru somptuasă.* (Ionescu & Duployen, 1924)

Hotelul Băilor, *clădire falnică cu parter și etaj, are 50 camere, bine mobilate din care 3 la parter la un loc cu stabilimentul de băi. Sala de așteptare e magnifică.* Clădirea a fost demolată în anul 1962.

Hotel Popovici. O vedere din anii '20 (stânga) și o fotografie din 2010 (dreapta).

În anul acesta, 1926, în luna aceasta, l-am cunoscut, ca să zic așa, pe Ladima, într-o seară, către miezul nopții, la hotelul „Popovici” de la Movilă... Aci se aduna seara tot tineretul, care se prăjea ziua pe plaja îngustă și sinuoasă.

Camil Petrescu face o amplă descriere a turiștilor care alegeau acest hotel, socotit un etalon al statului social. *Pe vremea aceea veneau la Movilă mai toți cei care alcătuiau bunăstarea și mondenitatea bucureșteană [...] în vara asta venea uneori seara, de la Constanța, să ia masa aci și uneori dansa, Principele Nicolae.*

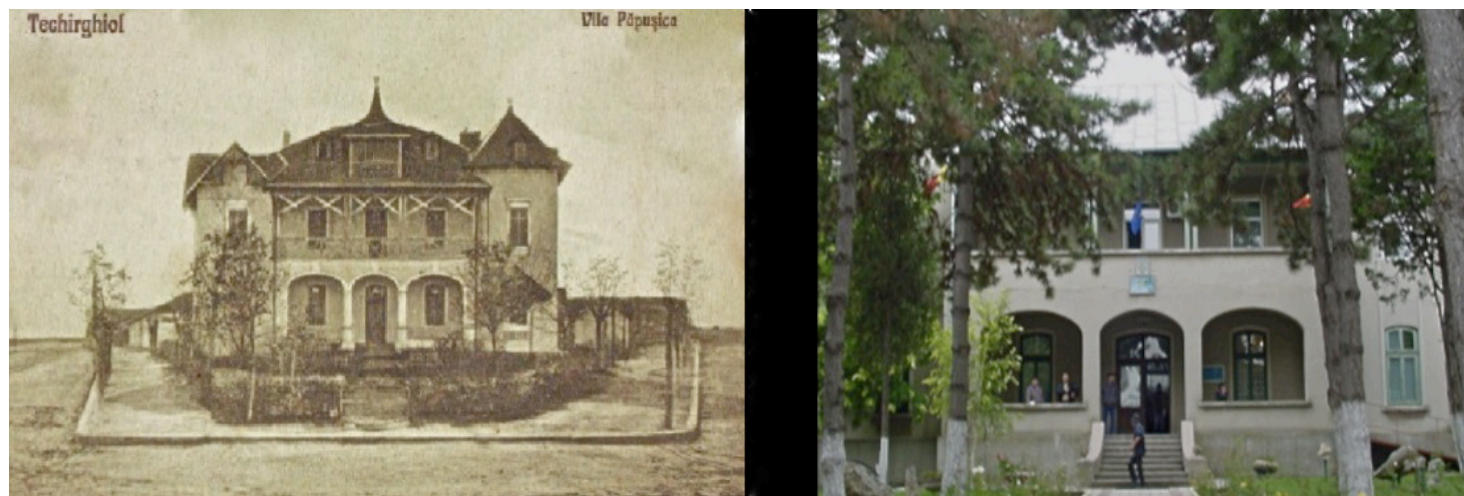
Camil Petrescu, Patul lui Procust

1933 Vedere asupra hotelului Popovici și a băilor de la mare.

Doamna aceasta T., despre care toți spuneau că a venit după mine la Tekirghiol, fusese până acum foarte retrasă. Până la amiază sta de obicei jos în nisip s-o ardă soarele ca pe o plantă, singură aproape, dindos de „Popovici”, unde plaja e mai mare, dar mai puțin căutată, căci e cam pustie.

Vila Păpușica. Cu parter și etaj, situată în plin centrul stațiunii și înconjurată de un parc frumos. Are vedere la lac și mare. Camere spațioase, luminoase, instalație electrică, mobilier luxos. Posedă 18 camere. În aceeași vilă funcționa și un cabinet medical general, precum și unul dentar.

În prezent vila este sediul Primăriei Techirghiol.

Cel mai superior nămol din lume

Negreșit că Tekirghiolul, prin simpla posesiune a unui lac imens cu o apă așa de mineralizată, s'ar putea număra printre stațiunile balneare însemnate; cu cât însă trebuie crescută însemnătatea lui, când ne gândim că pe lângă acea apă, el posedă — după cum vom vedea — unul din cele mai superioare nămoluri din lume, și că întreaga localitate e așezată pe malul Mării, beneficiind de toate avantajele aerului și teraputiceii marinei.

vă mulțumesc!